

Høringsvar fra skole- og dagtilbudsbestyrelser vedr. budget 2019 samt overslagsårene 2020 – 2022

Ishøj Skole	<p>Skolebestyrelsen har på sit møde den 28. august 2018 drøftet forslag til budget 2019 og har følgende kommentarer:</p> <p>Skolebestyrelsen synes, det er ærgerligt, at der skal findes besparelser, men har en forståelse for, at der skal være balance i det kommunale budget. I besparelsesforslagene på skoleområdet finder skolebestyrelsen det positivt, at ”varme hænder” i skolen og sfo bliver ramt så lidt som muligt. Det er også positivt, at politikkerne har peget på konkrete områder, hvor der skal spares og ikke valgt en rammebesparelse.</p> <p>Den ekstra lukkeuge i sfo1 vækker stor bekymring hos forældrerepræsentanterne i skolebestyrelsen. At der nu i alt bliver tre lukkeuger synes at være rigtigt meget. Selvom der er pasningsgaranti på én af de andre sfo’er, vil det af mange forældre, der har børn i sfo1, føles som om at familiens ferie skal lægges i de tre lukkeuger. I familier, hvor forældrene ikke selv har mulighed for at vælge, hvornår deres ferie skal ligge, vil der være risiko for, at familien ikke kan få ferie sammen.</p> <p>På Ishøj Skole har vi gavn af familieklassen, men skal der ske besparelser på skoleområdet, er nedlæggelse af familieklassen bedre end besparelser på skolens kerneopgaver. Skolebestyrelsen er dog bekymret for, at der lokalt på skolerne bliver færre og færre muligheder for at give tilbud til elever, der har det svært i en periode. Specialeklasserne nedlægges og inklusionstanken øger også presset på klasserne, og her har familieklassen været et rigtigt godt tilbud på Ishøj Skole.</p> <p>Med hensyn til nedlæggelse af tosprogskonsulent funktionen, har skolebestyrelsen svært ved at vurdere, hvilke konsekvenser det vil få på sigt, da skolen har stigende antal elever, som er flersproget. Grundet elevsammensætningen på Ishøj Skole er det begrænset, hvor meget skolen har brugt tosprogskonsulenten indtil nu. Det skal dog siges, at i det omfang skolen har benyttet tosprogskonsulenten, har det været til gavn for skolens personale og elever. I tilfælde af at tosprogskonsulentens funktion nedlægges ønskes bevarelse af det kommunale netværk for skolernes DSA-vejledere/ressourcepersoner. Ishøj Skoles DSA-ressourceperson har stor gavn af den sparring og videndeling, der foregår på disse netværksmøder.</p> <p>I bevillingsbeskrivelsen side 58 står der: ”Administrationen har igangsat udarbejdelsen af en egentlig skoleprognose, baseret på befolkningsprognosen, som har til formål at skabe et overblik over udviklingen i behovet af pladser i kommunens skoler”. Udarbejdelsen af denne skoleprognose ser skolebestyrelsen frem til. Den renovering og ombygning</p>
-------------	--

	<p>skolen har været igennem de sidste år, har haft til formål at Ishøj Skole skal være en etsporet skole fra 0. – 9. klasse. I dette skoleår har skolen to 0. klasser, og ser man på børnetallet i Elverhøj, kan der indenfor en overskuelig fremtid opstå udfordringer med skolens fysiske rammer. Elverhøj har f.eks. pt. 34 børn som skal i skole i august 2020, og årgangene derefter er også relative store. Sammenholdt med en sandsynlig opnormering af børn i børnehaven i Elverhøj, kan der opstå udfordringer med skolens fysiske rammer. Det er skolebestyrelsens opfattelse, at der allerede nu bør tages hånd om dette.</p>
Vibeholmskolen	<p>Skolebestyrelsen ved Vibeholmskolen tager <i>Budgetforslag 2019-2022</i> til efterretning, dog med nedenstående kommentarer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolebestyrelsen er ærgerlige over, at der skal spares på madordningen i børnehaverne og opfordrer til, at forslaget tages ud af sparekataloget, hvis der kan nøjes med en mindre besparelse i det samlede budget. • I stedet for en ekstra lukkeuge i SFO'en foreslår skolebestyrelsen, at besparelsen findes ved at sætte kriterier for brug af nødpasningen i de to nuværende lukkeuger således, at forældrene til de børn, der er tilmeldt nødpasningen, faktisk også gør brug af denne pasningsmulighed.
Gildbroskolen	<p>BU/CDU: Særlige tilbud til tosprogede børn</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Skolebestyrelsen ser med stor bekymring på at spare på området for tosprogede, da det er en af de største udfordringer på Gildbroskolen set i forhold til at levere resultater, som er på niveau med eller over det forventede, målt ud fra den socioøkonomiske referenceramme – jf. kvalitetsrapporterne de seneste to år. Med resultater refereres blandt andet til Nationale test, karakterer og uddannelsesparathed. ➤ Skolebestyrelsen har følgende kommentarer vedr. Nedlæggelse af tosprogskonsulentens funktion: <ul style="list-style-type: none"> ○ Manglende overblik <ul style="list-style-type: none"> ▪ hvem skal koordinere, evaluere, inspirere og iværksætte nye initiativer inden for området? ▪ hvordan undgår man, at konsulentens overblik og store viden inden for tosprogsområdet ikke går tabt? ▪ hvordan sikres samarbejdet på tværs af Ishøj Kommunes skoler? ○ Manglende rød tråd <ul style="list-style-type: none"> ▪ hvordan sikres sammenhængen mellem børnehaver, skoler, modtagelsesklasser og SFO'er? ▪ hvordan sikres kommunens fælles indsats inden for tosprogsområdet? ▪ hvordan sikres, at nytilkomne tosprogede bliver modtaget på en professionel måde i tæt samarbejde med skolerne?

- **Manglende udvikling og innovation ift. mangfoldighed og tosprogede**
 - hvordan sikres udviklingen inden for tosprogsområdet i kommunen?
 - hvordan bliver de gode erfaringer fra Ishøj Kommune delt med andre kommuner?
 - Hvordan sikres, at den nyeste viden og forskning inden for området bliver videregivet og implementeret på alle niveauer i kommunen?
- **Manglende ekstern autoritet**
 - hvordan sikres, at alle medarbejdere holder fokus på opgaven - både ledere, vejledere, pædagoger og lærere?
- Skolebestyrelsen har følgende kommentar til nedlæggelse af sprogspirene:
 - Sprogspirerne løfter en stor opgave med at give de mest sprogfattige tosprogede børn en væsentlig bedre start i skolen. Bestyrelsen er bekymret for, om børnehaverne vil have mulighed for at løfte den store opgave med de ressourcer, de har til rådighed i dag. Risikoen er, at de mest sprogfattige børn får en dårligere skolestart, og dermed får mere brug for, at skolerne kan afsætte flere ressourcer til disse børn, hvilket kun vil være muligt ved at flytte ressourcer fra andre børn/områder, som så risikerer ikke at kunne få den hjælp, de har behov for. Det skal nævnes, at sprogspirene har et godt og givtigt samarbejde med Gildbro skolens Dansk som andetsprogsvejleder og Dansk som andetsproglærere, som blandt andet består i lokaledeling på skolen og sparring med hinanden.
- Skolebestyrelsen har følgende kommentar til nedlæggelse af sprogkorpset:
 - Ligesom en nedlæggelse af sprogspirene vil øge udfordringerne for skolen med elever, som er sprogfattige og dermed kræver flere ressourcer, end skolen har til rådighed i dag, kan en nedlæggelse af sprogkorpset også risikere at give øget udfordringer for skolen med børn, der er sprogfattige.

Skolebestyrelsen er til trods for ovenstående bekymringer for besparelser inden for tosprogsområdet af den opfattelse, at såfremt der er politisk flertal for at spare på tosprogsområdet, så er de forslag, der er i høring at foretrække, frem for at der bliver skåret i de ressourcer, skolerne d.d. har til rådighed til tosprogsområdet. Skolebestyrelsen opfordrer til, at "salami-metoden" ikke kommer i spil.

BU/CDU: Nedlæggelse af Familieklasserne

- Skolebestyrelsen ser med stor bekymring på forslaget om at spare på inklusionsområdet i form af at fjerne de midler, der gives til Familieklasserne eller skolernes tilsvarende aktiviteter. Siden beslutningen om at udfase specialklasserne i kommunen har skolen oplevet en gradvis forøgelse af udfordrende elever i klasserne – særligt fra børnehaveklassen til 5. klasse. Gildbro skolen har overfor BU tidligere beskrevet det nye tilbud, som skolen iværksatte i forbindelse med besparelsen på Familieklassen i 2017 – Elevværkstedet. Denne indsats kan skolen blive nødt til at afvikle i forbindelse med en beslutning om at fjerne midlerne til Familieklassen, hvilket vil medføre, at de børn, som i dag bliver hjulpet i Elevværkstedet, risikerer at få sværere ved at få en god skoledag. Samtidig

	<p>risikerer omtalte elever at påvirke deres klassers trivsel og dynamik negativt, da det bliver sværere at give dem den nødvendige hjælp.</p> <p>BU/CDU: Frokost til børnehavebørn</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bestyrelsen er meget bekymret for nedlæggelsen af frokostordningen i børnehaverne – både i forhold til kultur, socialt samvær og overskud mellem børnene samt risikoen for at der er børn, som enten ikke får mad eller direkte ”ernæringsmæssigt usund mad” med hjemmefra. Det giver dårligere indlæring, og skolerne risikerer dermed at skulle modtage børn, som har lært mindre/kan mindre end i dag. Bestyrelsen er også bekymret for, at besparelsen vil skabe større social ulighed mellem børnene. <p>BU/CDU: SFO1, en ekstra lukkeuge</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Skolebestyrelsen vurderer, at en ekstra lukkeuge i SFO1 giver god mening i forhold til, hvor få elever, der bruger tilbuddet i sommerferien. Bestyrelsen stiller forslag om, at nødpasning SKAL være nødpasning – og at en bindende tilmelding/framelding i SFO’en bør være et krav i sommerferien. Bestyrelsen stiller forslag om, at nødpasning i lukkeugerne kun varetages af Gildbroskolen, da det er én ud af to skoler med ordentlige/regulære handicapvenlige faciliteter (den anden er Strandgårdskolen, men den har gruppeordninger og er dermed udfordret på at have nødpasning). På Gildbroskolen er der flere elever med fysiske handicap i SFO1 og 2, som har behov for særlige foranstaltninger. Det kan Gildbroskolen tilbyde. Blandt andet har skolen et særligt indrettet lokale på skolen til genoptræning af en elev i SFO1 (elev som går i indskoling på Gildbroskolen), hvilket vil være nødvendigt at benytte til eleven, såfremt forældrene benytter sig af nødpasningen. <p>BU/CDU: Specialgruppen</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Skolebestyrelsen er bekymret for, hvilket tilbud der fremadrettet skal være til de børn, som pt. er i specialtilbuddet i Piletræet, og hvilke udfordringer der fremadrettet vil blive for de skoler, som skal modtage børnene, såfremt de ikke har haft et tilbud målrettet deres behov.
Strandgårdskolen	<p>Strandgårdskolens Skolebestyrelse (SB) har på sit møde den 23. august 2018 behandlet forslag til budget 2019 og overslagsårene.</p> <p>Skolebestyrelsen er bekymret over nedlæggelsen af sprogkorpset, da det kan medføre, at børnene er endnu dårligere sprogligt, når de starter i skole, og vi har i forvejen en stor udfordring, når børnene starter i skole.</p> <p>Omkring nedlæggelsen af økonomien til frokost i daginstitutionerne, er SB bekymrede over de børn, hvis forældre har en lavere indkomst, så der bør være et sikkerhedsnet for disse, hvis daginstitutionerne oplever, at der er børn, som ikke får sund og nærende mad med. Eller ikke får sund og nærende mad i weekenderne.</p>

<p>Vejlebroskolen</p>	<p>Budgetforslaget om afskaffelse af familieklasser</p> <p>I Vejlebroskolens bestyrelse finder vi det meget bekymrende, at man ønsker at spare på udsatte og sårbare børn og deres familier. Familieklassen er en hjælpende hånd til hele klasser, og ikke kun det enkelte barn. Familieklassen er en hjælpende hånd til forældre, så de med udgangspunkt i barnets skoledag og oplevelser, kan give den bedste støtte derhjemme. Et barn der ikke trives har svært ved at lære. Når et barn mistrives i skolen, går det ud over trivslen i klassen.</p> <p><u>Fordelen ved familieklassen på Vejlebroskolen er flere:</u></p> <p>Det, at barnet vedbliver med at være på skolen betyder, at det stadig inkluderes i det fællesskab, der er i skolen. Barnets situation forandrer sig til en mere udsat position, hvis det fx skal i et tilbud andre steder.</p> <p>Med familieklasserne har vi mulighed for hurtigt at reagere på mistrivsel, og kan sikre at barnet bliver i sit vante miljø. Familieklasserne hjælper forældrene til at forstå barnets situation som den tager sig ud i skolesammenhæng. Derudover skabes der et fundament mellem familien og skolen, for det fremtidige samarbejde. Tidlig indsats øger trivslen, ikke blot for det enkelte barn, men også for hele klassen.</p> <p>Vi har flere gode eksempler på at forløb med enkelte børn, hvor vi samtidig har arbejdet med klassens trivsel ender med virkelig gode resultater, både for det enkelte barn og for klassen som helhed.</p> <p>På Vejlebroskolen har vi en velfungerende familieklasserordning, som vi vil være meget kedede af at miste.</p> <p>En besparelse på familieklasserne undrer os, når der er så stort et fokus på trivsel fx med den nationale trivselsundersøgelse, hvor vi konstant arbejder på at forbedre vores placering på listen. Folkeskolereformen havde som et af sine mål at skabe øget trivsel og tillid i folkeskolen.</p> <p>Hvordan tænker I, at dette forslag giver mening i forhold til dette mål?</p> <p>Som vi ser det, er det kortsigtet og dumt at spare på et tiltag som faktisk virker, og øger trivslen for flere.</p> <p>Vores familieklasser er med til at sikre, at børn sejrer i eget liv.</p> <p>Hvordan kan I sikre, at de fortsat gør det på samme niveau, når I fjerner familieklasserne?</p> <p>I vores perspektiv ville en ansvarlig økonomi for fremtiden sikre familieklasserne – eller en tilsvarende indsats, hvor det vil være op til den enkelte skolebestyrelse og –ledelse at finde ud af, hvad løsningen skal være hos dem.</p> <p>En fjernelse af familieklasserne vil få konsekvenserne i form af mistrivsel på både kort og lang sigt. Det har vi ikke råd til - Har I råd til det?</p> <p>Når vi ser på det samlede budget undrer det os, at I mener at kunne opretholde pensionistjulefrokost, frem for mange børns trivsel i skolerne.</p> <p>I vores optik ville den rigtige og langsigtede løsning være at bibeholde enten familieklasserne eller pengene til tilsvarende indsatser for fortsat at kunne arbejde med børns trivsel i skolerne.</p>
-----------------------	---

	<p>Budgetforslag om Lukkeuge i SFO Vi tager forslaget om lukkeuge til efterretning.</p> <p>Budgetforslag om to-sprogskonsulent Forslaget om at spare på to-sprogskonsulenten finder vi problematisk idet, vi kan have tvivl om, hvorvidt opgaven kan løftes på tilsvarende niveau i daginstitutionen. Vi kan frygte, at en manglende tidlig indsats kan have senere konsekvenser for de børn, som efterfølgende begynder i skole.</p>
Skolen på Ishøjgård	<p>Selv om besparelser selvfølgelig kan være nødvendige, er Skolebestyrelsen på Skolen på Ishøjgård bekymret, når det rammer børne- og ungeområdet ikke mindst, hvor der er tale om de udsatte grupper.</p> <p>Vi vil derfor anbefale, at man i særlig grad følger udviklingen for de grupper af børn og unge, der traditionelt har været visiteret til Familieklasserne og iværksætter alternative tiltag, hvis det viser sig at være nødvendigt.</p>
Kirkebækskolen	<p>Skolebestyrelsen ved Kirkebækskolen ønsker at udtale:</p> <p>Vedr. besparelser på 2-sprogsområdet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestyrelsen udtaler, at det virker som en kortsigtet løsning at spare på tilbud, der retter sig mod sproglige tiltag i forhold til kommunens børn. Den demografiske sammensætning af befolkningen i Ishøj Kommune fordrer, at de småbørn, der har behov, skal kunne få hjælp til deres sproglige udvikling, hvis de skal have en god start i livet. • Børn er en sårbar gruppe, og de skal have en god start, der gør dem rede til at kunne indgå på lige fod med deres kammerater, når de begynder i skolen. <p>Vedr. besparelser på familieklasser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi tænker, at et forløb i en familieklasse, kan være en rigtig god løsning for familier og børn, der har brug for at få sat en anden retning på en skæv udvikling. Hvor skal de familier gå hen og få hjælp til gode skole- og studievaner i særdeleshed og "livsvaner" i al almindelighed?
Dagplejen	<p>Høringssvar vedr. budgetredegørelse 2019 samt sparekatalog: Diskuteret på forældrebestyrelsesmødet for Dagplejen onsdag d. 29. august 2018.</p> <p>Takster Forældrebestyrelsen for dagplejen stiller spørgsmålstegn ved stigningen af takster de sidste par år.</p>

	<p>- 2018 – 2019 stiger dagplejen med 2.1%, hvor vuggestue kun stiger med 1.5%.</p> <p>Hvad er grunden til den større stigning hos Dagplejen i forhold til vuggestue?</p> <p>Sparekatalog I forhold til børnehavens madordning, vil vi i Dagplejens forældrebestyrelse gerne udtrykke vores ønske om at beholde den nuværende ordning, så denne ikke bliver sparet væk.</p>
Femkanten	<p>Det er med stor beklagelse, at vi kan konstatere, at vi igen i Ishøj Kommune står over for besparelser på både drift og personale-siden. Besparelser, som primært rammer de svageste borgere; børn og ældre. Når det så er nævnt, har vi forståelse for, at med den økonomiske situation kommunen står i, på trods af nye tilflyttende skattebetalende borgere, at det er nødvendigt at skulle finde besparelser for at komme i mål med budgettet.</p> <p><u>Forslag vedr. afskaffelse af frokost til børnehavebørnene.</u> Forældrebestyrelsen ser med ærgrelse på forlaget om afskaffelsen af frokostordningen for børnehavebørnene. Det fælles måltid, har siden sin indførelse, haft stor betydning for vores børns sundhed, trivsel, sproglige udvikling, og evne til at smage nye retter – madmod og madglæde. Det fælles måltid har medført udviklende snakke omkring forskellige retters ingredienser, smage, udseende og konsistens. Snakke som ligger i tråd med kommunens kostpolitik, ligesom måltidet har været med til at sikre, at vores børn får en ernæringsmæssig korrekt, økologisk og tilstrækkelig kost for at kunne klare dagen i institutionen. Afskaffes ordningen, og der er flertal for ikke at betale for ordningen selv, er der en overvejende sandsynlighed for, at personalet vil opleve børn med madpakker, hvis indhold ligger langt fra, hvad der anses for en fornuftig kost. Det kan ligeledes være svært at se sammenhængen med dette forslag, når man samtidig profilerer Strandgårdsskolen i medierne med regeringens nye strategi for mad, måltider og sundhed.</p> <p><u>Forslag vedr. nedlæggelse af særlige tilbud til tosprogede børn.</u> Forældrebestyrelsen beklager nedlæggelsen af sprogspirerne, da denne funktion gennem flere år har gjort en beviselig forskel på de af vores svageste sproglige tosprogede børn, der har benyttet tilbuddet. Uden dette havde flere af dem ikke været klar til almindelig skolegang. Vi ser med stor bekymring på, om opgaven med at løfte de svageste tosprogede børns sprog, så de bliver skoleparate, kan klares uden sprogspirerne.</p>
Børnehuset Bøgely	<p>Forældrebestyrelsen for Bøgely har modtaget sparekataloget for budget 2019-2020.</p> <p>Forældrebestyrelsen konstaterer, at der foreligger et forslag om en besparelse på mill.kr. 4,7 på nedlæggelse af frokostordningen for børnehavebørnene.</p>

	<p>Forældrebestyrelsen skal indledningsvist udtrykke bekymring over, at kommunen ønsker besparelser på Børne- og Undervisningsudvalgets område, men forholder sig særligt kritisk til forslaget om nedlæggelse af frokostordningen for børnehavebørnene</p> <p>Forældrebestyrelsen skal henlede opmærksomheden på, at politikerne på rådhuset for ganske få år siden havde gode intentioner og ambitioner om at fremme helbredet og sundheden for børnene i Ishøj. Man havde en politisk målsætning om, at give børnene det bedste og sundeste start på livet ved at sikre sund og ernæringsrigtig mad til alle børn uanset social skel.</p> <p>I forbindelse med dette anvendte kommunen en del af skatteborgernes penge til at opbygge og købe køkken faciliteter til institutionerne i Ishøj. Forældrebestyrelsen anser derfor en evt. beslutningen om nedlæggelse af frokostordningen som uansvarlig politisk på området og med manglende respekt for de midler som kommunen gennem de sidstse år har brugt på anvendelse til oprettelse af køkkener i institutionerne.</p> <p>Endvidere er forslaget i strid med regeringens udspil, som sigter mod at forebygge usunde madvaner hos børn og unge.</p> <p>Forældrebestyrelsen erklærer sig derfor stærk uenig i nedlæggelse af frokostordningen for børnehavebørn og anbefaler byrådet at finde besparelsen andre steder i budgettet.</p>
Børnehuset Ørnebo	<p><u>Vedr. frokostordningen:</u> Bestyrelsen i Ørnebo har gennemlæst sparekataloget for budget 2019 og har i den forbindelse særligt bemærket forslaget om at spare frokostordningen for børnehavebørnene væk.</p> <p>Der er i bestyrelsen klar enighed om, at det vil være et <u>stort</u> tab at miste denne ordning. Det fælles frokostmåltid er et måltid, som styrker børnenes madmod og –glæde samt fællesskabet. Den giver mulighed for, at alle børn i Ishøj Kommune kan få tilbudt et sundt og varieret frokostmåltid. Et tab af denne ordning vil derfor være med til at øge den sociale ulighed og fratage, at alle børn har denne mulighed.</p> <p>Frokostordningen understøtter Ishøj Kommunes og i øvrigt også regeringens sundhedspolitik og deres særlige fokus på børns sundhed og helbred. Det vil vi meget gerne have, at den fortsat kommer til at gøre.</p> <p>Bestyrelsen er naturligvis indforstået med, at besparelserne må findes et sted fra, og vi foreslår derfor, at man eventuelt kunne hæve taksten for forældrebetaling til frokostordningen, således at den i stedet for at være 25 % af det fulde beløb i stedet kunne være 50 % eller, hvad der nu måtte få budgettet til at gå op. Vi foreslår også, at man kan spare på udgifterne til mad ved fx, at børnene selv medbringer formiddagsmad og/eller eftermiddagsmad.</p>

	<p><u>Vedr. sprogkorpset</u> Taget til efterretning.</p>
<p>Tvillingehuset</p>	<p><u>Høringsbrev vedr. sparekatalog budget 2019-2022: Frokost til børnehavebørn.</u> Ishøjs børn er Ishøjs fremtid! Nogle af os forældre, har været forældre til børn i Tvillingehuset, før madordningen, som den er i dag, blev en realitet. Og hvor blev vi og pædagogerne bare rigtig glade for den! Dengang vi ikke havde madordningen, havde vi en børnehave, hvor pædagogerne måtte bruge meget af deres tid på at forklare os forældre, hvad der var sund mad og, hvad der ikke var sund mad. Der var mange børn, der kom i børnehave med madpakken fuld af mælkesnitter, tørre Yum Yum-nudler, Petit Danone Yoghurt, knækbrød uden pålæg mv. Ingen grøntsager! Der var sågar børn, der fik en Happymeal fra McDonalds med som madpakke eller Quick Food fra Statoil. Der var også børn, som fik alt for lidt mad med i madpakken eller slet ingen madpakke med. Kursen mod fejlnæring var lagt for de 3-6-årige børn.</p> <p>Forestil jer en børnehave, hvor over halvdelen af børnene ikke får næringsrig mad hver dag, som både skal opføre sig ordentligt, modtage læring, være friske til at lege en hel dag og, hvor de fleste af børnene skal være i 7-9 timer om dagen. Så skal I lige lægge det oveni, at mange af de samme børn, måske heller ikke får sund mad derhjemme og heller ikke kommer tids nok i seng om aftenen. Alt dette giver en skarp opdeling af A-børn og B-børn, hvor I som kommune er med til at bidrage til stigmatiseringen af børn fra ringere kår i Ishøj.</p> <p>Da Ishøj Kommune i sin tid gav os madordningen, kunne vi se forandringen hos børnene med det samme. Alle børn fik mad, alle børn fik sund mad, alle børn fik tæt på lige betingelser for at være, at lære og at lege. Vore pædagoger kunne endelig koncentrere sig om det de er sat i verden for, netop at putte læring i vores børn og få fællesskabet ind omkring maden: Alle spiser den samme sunde mad. Der er ikke forskel på vores børn. Alle børn får lov at spise mad, som de ellers aldrig havde fået lov at smage.</p> <p>Madordningen er dermed en udgift for kommunen nu, som kommunen kan spare væk, men gør den det, så siger det sig selv, at den lille udgift for kommunen som madordningen er, bliver til en meget større udgift, når børnene bliver voksne. Forebyggelse kan altid svare sig – både menneskeligt og økonomisk. Hvis man som kommune ønsker en sund befolkning, der træffer de rette valg om kost og motion og, hvis man vil have dygtige og sunde børn, er man nødt til at investere. Børn kan trænes op til at spise det meste mad. Kost i børnehaven spiller en vigtig rolle i den udvikling, mener forskere. Det siger jo egentlig sig selv, da de fleste børn er i institution 5 dage om ugen, men ellers se linket fra videnskab.dk: https://videnskab.dk/kultur-samfund/born-spiser-det-de-laerer-spise. I øvrigt er det almindelig kendt, at usund livsstil giver flere tilfælde af personer med overvægt, diabetes, hjerte-kar-sygdomme – heldigvis mest set hos voksne, men Ishøjs børn bliver jo også voksne en dag. Ishøjs børn er Ishøjs fremtid!</p>

Hvis man som kommune ønsker at være en attraktiv kommune for ressourcestærke familier at blive boende i, er man nødt til at gøre de sociale skel mindre synlige i institutionerne.

Hvis Ishøj Kommune ønsker at tiltrække flere ressourcestærke familier til kommunen, er Ishøj Kommune nødt til at vise over for disse familier, at de prioriterer alle børns sundhed.

I 'Beskrivelse af ændringen' skriver I: "Hvis tilbuddet nedlægges, skal der tilbydes en forældrebetalt frokostordning, som vil koste forældrene ca. 690 kr. om måneden, forudsat at forældrebestyrelserne i de pågældende institutioner vælger, at en sådan skal tilbydes."

Bestyrelsen i Tvillinghuset ønsker gerne at et alternativ til den tidligere frokostordning tilbydes, såfremt kommunaludvalgene, trods høringen, ikke ønsker at bevare ordningen som den er i dag.

I skal bare huske at 690 kr. per barn er en stor ekstraomkostning for familier i lavindkomstområdet, herunder forældre med ufaglærte jobs, enlige forældre, forældre på overførselsindkomster og forældre med flere børnehavebørn i familien. Disse grupper tilhører mange af forældrene til børn i Tvillingehuset, og det vil derfor være helt urealistisk at forvente at denne gruppe kan finde 690 kr. per barn til en sådan ordning.

'Den alternative forældrebetalte frokostordning' – Hvordan vil den se ud? Samme produktionsform som i dag? Samme andel økologiske produkter? Tvillingehusets bestyrelse ønsker frisk fremstillet mad af friske råvarer, og ikke noget med vakuumpakket, massefremstillet mad til opvarmning fra et andet storkøkken, som der også blev foreslået før den nuværende ordning, som vi er så glade for i dag.

Økologien er vigtig, i hvert fald hvis vi gerne vil bidrage til en sundere jord med renere drikkevand og sundere kroppe, uden at indtage flere pesticidrester end højst nødvendigt. Når det er sagt, er det for os vigtigere, at børnene trods alt får sund mad hver dag, end at økologien bevares, hvis det kan gøre, at vores madordning kan bevares som den er i dag – eller alternativt i et lavere prisleje, end det som I foreslår som alternativ.

Ishøj Kommune har brugt så mange ressourcer på "spring ud i naturen" og en masse andre aktiviteter for de mindre børn. Vi ønsker os ikke tilbage til en tid, hvor børnene praktisk talt var delt i A- og B-hold! Bevar vores madordning – Den bidrager i allerhøjeste grad til Ishøjs børns sundhed og livsduelighed!

Høringssvar vedr. sparekatalog budget 2019-2022: Kommunale ejendomme; reducere vedligeholdelsesniveauet.

I skriver at der foreslås en rammebesparelse på 250.000 kr. og at; "besparelsen kan medføre lavere vedligeholdelsesstandard, som kan blive dyrere på sigt."

Det er uklart, på hvilken måde besparelsen helt konkret rammer borgerne. Bestyrelsen i Tvillingehuset anmoder om, at den lavere vedligeholdelsesstandard i så fald ikke vil gå ud over sikkerheden for børn og ældre borgere. I Tvillingehuset er der en fx jernlåge, som trænger til at blive skiftet ud.

<p>Børnehuset Troldebo</p>	<p>Bestyrelsen i Børnehuset Troldebo er ved møde pr. 22. august 2018 blevet enige om følgende i forhold til høringen af 'Budget 2019 samt overslagsårene':</p> <p>Vi har kort drøftet de forskellige punkter i budgettet, men vi har lagt meget vægt på at tale om særligt et punkt - punktet der omhandler besparelse på madordningen i børnehavereg i Ishøj Kommune.</p> <p>Vi er som bestyrelse enstemmigt enige om, at det kun er positivt og fremtidsbevidst at have en madordning for børnehavebørnene. Vi har opdelt vores høringssvar i pågældende punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grundlag for daglig trivsel - Fællesspisning som basis for udvikling af madmod og madglæde - Læring om sunde madvaner - Læring om madlavning - Finmotorisk udvikling og praktik i måltidet <p><u>Grundlag for daglig trivsel</u></p> <p>Vi synes som bestyrelse, at det allervigtigste ved den fælles madordning, der findes i børnehaven er sikringen af minimum ét sundt og nærende måltid i løbet af dagen. Det ved vi med sikkerhed, at vores børn får med den nuværende ordning. Børn lærer bare bedre, når de har fået ordentlig mad at spise. Det være sig både socialt, fagligt og kulturelt. Det er derudover ikke afgørende, hvilket socialt lag barnet kommer fra, og det udligner deres individuelle baggrunde i forhold til kosten, når alle børnene får den samme mad at spise. Vi har erfaret, at børn kan undlade at blive sendt i børnehaven, hvis deres forældre ikke har haft tid eller råd til at lave/købe madpakke til barnet.</p> <p>Der er heller ikke den mulighed, at børnene oplever at nogen får mere prestige ved altid at være dem, der f.eks. har mælkesnitte med hver dag eller andre tilsvarende skelsættende madvarer, der deler børnene på baggrund af økonomi eller forældrenes overskud til madpakkelavningen. Madbytning fra madpakkerne kan også skabe nogle u hensigtsmæssige forhandlingssituationer, som kan betyde, at personalet skal bruge ekstra tid på at løse konflikter, i stedet for bare at koncentrere sig om måltidet.</p> <p>Der ligger også en kæmpe opgave i, at skulle opdrage og vejlede forældrene i at være bevidste om 'den gode madpakke'.</p> <p><u>Fællesspisning som basis for udvikling af madmod og madglæde</u></p> <p>I bestyrelsen mener vi, at det er vigtigt for børnene at lære at spise sammen og være fælles omkring måltidet. Børnene lærer ved at se hinanden spise maden, og de lærer ved at se de voksne helt naturligt spise mad, som måske kan virke fremmed for dem selv.</p> <p>Børn har ofte brug for at smage på mad op til 10-15 gange, før de oplever at maden er genkendelig og smagen behagelig. Mange forældre oplever at have givet op, i forhold til at få deres børn til at smage på maden det pågældende antal gange, hvilket kan betyde kræsenhed over for mange forskellige madvarer helt ind i voksenalderen. Ved at spise den samme mad, sammen med deres jævnaldrene og kammerater, kan børnene opleve at få mod og appetit på at prøve nye madvarer de</p>
----------------------------	--

påkrævede antal gange, så de lærer at kunne lide de nye madvarer, og mange forældre opdager f.eks., at deres barn pludselig kan lide broccoli, selvom de forgæves har forsøgt at introducere det hjemme. Hvis børnene skal til at have madpakker med hjemmefra, vil fællesskabet ved spisningen forsvinde, og børnene vil ikke længere få mulighed for at blive tilbudt den samme variation af madvarer, da der er masser af undersøgelser, der viser, at madpakkerne ofte indeholder den samme mad hver dag. En ernæringsassistent, der står og laver sund og velsmagende mad hver dag byder på en helt anden form for varieret kost, end en madpakke vil kunne tilbyde.

<http://maaltidspartnerskabet.dk/wp-content/uploads/06-01-2013-maddannelsesrapport.pdf>

Vi har også en kultur i Danmark om at sidde sammen og spise et måltid. Det vil man selvfølgelig også gøre, hvis man spiser madpakker sammen, men det er bare ikke det samme, som når man sidder ved et måltid, der er tilberedt til alle, og hvor børnene får hver deres portion af den samme mad. Kulturen i Danmark er jo netop at sidde omkring bordet og spise den samme mad sammen, som vi ser det ved påskefrokoster og julemåltidet, men også på en almindelig hverdagsaften kun med den nærmeste familie.

Læring om sunde madvaner

Ved at børnene allerede fra børnehavealderen bliver præsenteret for forskellig og varieret mad, som er blevet tilberedt af en ernæringsassistent, får børnene tidligt lært, hvor vigtigt det er at spise sund og ernærende kost. Disse erfaringer vil følge dem resten af livet. Det er vigtigt at lære om sund kost så tidligt som muligt, da jo tidligere man kan forebygge fedme og overvægt, jo flere penge vil der være at spare for samfundet, i særdeleshed i sundhedssystemet.

Læring om madlavning

Når ernæringsassistenten står i køkkenet i Troldebo børnehave er børnene ofte meget nysgerrige på, hvad det er hun står og laver. De er interesseret i processen, i madvarerne og i duftene fra køkkenet. De vil gerne smage og lærer rigtigt meget om den mad, der bliver brugt til måltiderne. De erfaringer kan de tage med hjem og bruge i hjemmet med deres forældre. Det kan være en stor fordel i de ressourcesvage familier, som måske ikke får lavet mad på daglig basis.

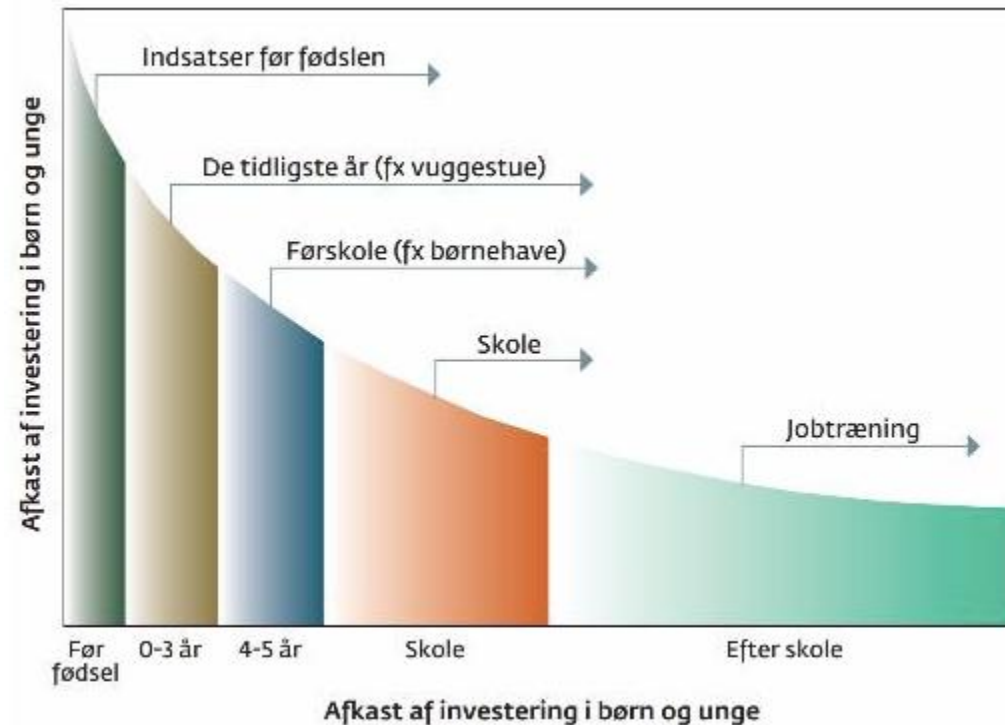
Finmotorisk udvikling og praktik i måltidet

Der er en masse læring, som børnene vil gå glip af, hvis madordningen forsvinder. Det drejer sig f.eks. brug af kniv og gaffel ved måltidet. Derudover forsvinder hele læringsprocessen om at sørge for, at bordet bliver dækket med bestik, tallerkner, glas osv. Der ligger en større koordineringslæring og matematisk opmærksomhed i at dække et bord. Hvor mange skal der dækkes til? Hvor skal de forskellige sidde? Hvor opbevares de forskellige remedier til at dække et bord - bordskånere, servietter osv.?

Vi er enstemmigt enige i bestyrelsen i Børnehuset Troldebo. Madordningen skal bevares i børnehaven, da det er en fantastisk mulighed for masser af læring på mange forskellige niveauer.

Firkløveren	<p>Bestyrelsen i Firkløveren har på møde d. 28/8 gennemgået sparrekataloget og har følgende udtalelser:</p> <p>1. <u>Besparelser på frokost til børnehavebørn:</u> Vi ser mange positive effekter af frokostordningen. Børnene får sund, nærende og økologisk kost. Vi oplever mere rolige børn, der har lettere ved at lære. Vi oplever stor effekt på børnene, som er blevet mere rolige, idet de ikke får usunde ting og tilsætningsstoffer i maden, men fuld økologisk kost gennem dagen. Dette har alle børn glæde af og specielt særligt udsatte børn.</p> <p>Vi finder det derfor meget uheldigt at nedlægge frokostordningen i forhold til det store arbejde, og den gode erfaring vi har udviklet med økologisk, sund og nærende kost. Vi tænker, at det er urealistisk, at der er nogle forældre, der vil betale 690 kr. for en madordning pr. barn.</p> <p>Man kunne måske hæve forældrebetalingen og tage mindre i betaling for maden.</p> <p>2. <u>Besparelse på særlige tilbud til tosprogede børn:</u> Som en institution med mange tosprogede børn, vil bestyrelsen i Firkløveren gerne påpege vigtigheden af sprogarbejde. Firkløverens børn har haft stort udbytte af at gå i sprogspirene, og er blevet mere skoleparate og trygge ved at tale, og derved udvikle et større ordforråd. Vi tænker, at det er vigtigt med en tosprogs konsulent til at koordinere og vidensdele på hele dette område.</p> <p>Den langsigtede effekt kan være børn, der ikke får den individuelle sprogstimulering de har brug for, og derfor får det svært i skolen.</p>
Børnehuset Elverhøj	<p>Høringssvar til Budget 2019 Ishøj kommune – Forældrebestyrelsen i Børnehuset Elverhøj</p> <p>Forældrebestyrelsen i Elverhøj har behandlet Budget 2019, og herunder følger høringssvar. Bestyrelsen finder det stærk bekymrende at der er lagt op til at afskaffe den kommunalt finansierede madordning i børnehaverne, og bestyrelsen vil derfor på det kraftigste fraråde at besparelsesforslaget gennemføres. Følgende en skriftlig argumentation for at bibeholde madordningen, samt en kort kommentar til besparelsesforslag om sprogpædagoger.</p> <p>Kommentar til besparelsesforslaget, "Frokost til børnehavebørn"</p> <p>1) Sundhed</p> <p>Ifølge fødevarestyrelsen sker 70% af energiindtaget for børn i daginstitutioner i daginstitutionen. Derfor er den mad børnene får i børnehaven den største del af børnenes kost og kvaliteten af den mad børnene får vil således have enormt stor indvirkning på børnenes udvikling. I Ishøj kommune står vi med en udfordring med mange overvægtige børn, og Projekt Livsglade børn har vist at det ikke har haft en effekt på det gennemsnitlige BMI at øge fokus på bevægelse, derfor er kost for børnene et centralt parameter man kan skrue på for at opnå en højere grad af sundhed blandt kommunens børn. Afskaffes madordningen i børnehaven, vil børnehavebørnene i Ishøj kommune få en langt mindre varieret og sund kost. Dette vil på sigt være med til at nedbringe sundheden og skabe flere overvægtige og usunde børn.</p>

Heckmanns kurve understøtter ligeledes argumentet om at investere i børnene fra tidlig alder, da de største samfundsmæssige gevinster skabes heraf. I dette tilfælde sundheden i Ishøj kommune (og mange andre elementer)

Kilde: Børn og Unge, nr. 1, januar 2016.

2) Fællesskab

Gennem madordningen skabes et stort fællesskab omkring måltidet. Alle børnene spiser det samme og forholder sig sammen til maden. Afskaffes madordningen vil det øge uligheden markant, hvor skel mellem ressourcestærke familier med rum og kreativitet til at lave en alsidig madpakke til børnene og familier uden dette overskud vil fremstå tydeligt. I en kommune som Ishøj, hvor uligheden i forvejen er stor, er en madordning således meget værdifuld, og værdien overstiger langt den besparelse der er lagt op til i spareforlaget.

Madordningen giver også en særlig mulighed for at skabe nogle stærke læringsmiljøer for børnene, centreret omkring maden og de elementer der indgår. Da børnene spiser flere gange om dagen, er det således en stor del af det pædagogiske arbejde, hvor børnenes oplevelse af mad og sundhed nuanceres.

	<p>Det køkkenfaglige personale bidrager således tværfagligt til den høje kvalitet i det pædagogiske arbejde både på det pædagogiske og kostfaglige plan.</p> <p>3) Omdømme/PR Værdi</p> <p>Ishøj kommune har et blandet omdømme, men som forældre med et bredt netværk ud i andre kommuner, så ved vi at et af de områder Ishøj kommune udmærker sig på er arbejdet med børn. En fuld madordning for børn i daginstitutioner har en enormt høj værdi i forhold til at skabe et godt omdømme for Ishøj, og muligheden for fortsat at tiltrække og fastholde børnefamilier, som ser det som et stort aktiv at være børnefamilie i Ishøj kommune.</p> <p>Kommentar til besparelsesforslaget, "Særlige tilbud til tosprogede børn"</p> <p>Det vurderes at forslaget ikke vil have store konsekvenser for Elverhøj, men det bemærkes, at man i en kommune som Ishøj, med rigtig mange tosprogede børn, bør have en særlig ekspertise omkring dette. En nedlæggelse af denne ordning, vil øge risikoen for at den rette ekspertise og faglighed ikke vedligeholdes i kommunen.</p>
Piletræet	<p>Piletræets bestyrelse ser positivt på, at forslaget til budget 2019 ingen besparelser har omkring det pædagogiske personale. Det er dog under al kritik, at der er besparelser omkring kvaliteten i dagtilbuddene. Her tænker vi konkret på den planlagte/budgetlagte afskaffelse af børnehavens frokost.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frokosten fjernes på børnehaveområdet: Det er bestemt en forringelse, især i det boligområde Piletræet ligger i. Ishøj er desværre en by med flest borgere, som har livstruende sygdomme, og derfor vil en frokostordning være forebyggende, da den sikrer den gode ernæring og sundere livsstil. Bestyrelsen mener, at netop denne frokost er en kvalitet, som vi er blevet kendt for også udenfor Ishøjs grænser. Vi mener, at det har været med til at tiltrække nye borgere og personaler til kommunen. • Kvalitet i dagtilbuddene: Er et pædagogisk løft som vi ser frem til at implementere og arbejde med i Piletræet, og her er det glædeligt, at vores pædagogiske medarbejdertimer er bevaret. • Sprogkorpset nedlægges og sprogpædagogen indgår igen i dagtilbuddet: Det har vi haft for nogle år siden, og det ser vi positivt på. Sprogspirerne nedlægges og opgaven skal løses i dagtilbuddet. Her er vi udfordret på de i forvejen mange pædagogiske opgaver, der er, og derfor kommer der endnu flere opgaver. Vi er bekymret for, om børnene vil være skoleparat, specielt rent sprogligt. • Specialgruppen sidestilles med de øvrige børnehavers budget: Det er en meget lille besparelse, som vi blot tager til efterretning. • Bygningsvedligeholdelse: Bygningerne bærer præg af slidtage, og vi har i Piletræet i de seneste år måtte finde midler til at forbedre og tilpasse bygningerne. Derfor mener vi ikke, der skal være nogle besparelser her. <p>Bestyrelsen er tilfreds med den gode balance i kommunens økonomi, og ser helst der findes andre områder på</p>

	<p>besparelser. Her vil vi anbefale reducere i åbningstiden frem for frokosten. Denne besparelse finder vi bekymrende, og vi ser det bestemt som serviceforringelser.</p>
Regnbuen	<p>Forældrebestyrelsen sætter pris på, at der ikke er lagt op til besparelser i det pædagogiske personale og nomineringer, men synes dog det er synd at nedlægge madordningen, da den oprindelige tanke omkring indførslen var at styrke børns ernæring og forebygge overvægt.</p> <p>Forældrebestyrelsen sætter spørgsmålstegn ved rimeligheden i at lade institutionstaksten stige på trods af nedlæggelse af madordningen, også i betragtning af det foregående års debat i medierne, hvor Ishøjs høje takst blev retfærdiggjort med en velfungerende madordning.</p> <p>Forældrebestyrelsen finder nedlægning af familieklasserne uheldig, da klasserne er med til at skabe velfungerende folkeskoleklasser i inklusionens ånd. Familieklasserne må også indgå som et værktøj i kriminalitetsbekæmpelsen.</p>
Trækronerne	<ul style="list-style-type: none"> <p>• Frokost til børnehavebørn</p> <p>Forældrebestyrelsen i Trækronerne ser kritisk på forslaget om at nedlægge frokostordningen til børnehavebørn. I Ishøj har vi fokus på, at børnene skal have et sundt måltid i daginstitutionerne, og vi mener, at måltidet er med til at give børnene madmod og medglæde. Desuden mener vi, at et fælles frokosttilbud styrker fællesskabet blandt børnene.</p> <p>Hvis man afskaffer madordningen, vil der være børn, som ikke vil få det samme sunde frokostmåltid, og hvis madordningen bliver forældrebetalt, vil det være en meget stor merudgift for mange. Vi frygter derfor, at nedlæggelse af frokostordningen vil ramme skævt.</p> <p>Vi undrer os samtidig over, at der i budgetforslaget er lagt op til, at kommunen vil fortsætte med at finansiere julefrokoster for pensionister for 888.000 kr., selv efter en besparelse. Vi bemærker, at man for dette beløb kan bespise samtlige af kommunens børnehavebørn i over to måneder, i stedet for at bespise kommunens pensionister én dag.</p> <p>Endelig savner vi en redegørelse for hvor mange timer pr. barn, der følger med til de tilbageværende opgaver såsom klargøring og opvask, samt hvilke økonomiske konsekvenser det har for kommunen at afskedige køkkenpersonale bosat i Ishøj.</p> <p>• Særlige tilbud til tosprogede børn</p> <p>Trækronernes forældrebestyrelse ser positivt på, at der lægges op til en nedlæggelse af tosprogskonsulenten og dennes ledelsesfunktion, da det vil give en højere grad af selvbestemmelse og et bedre flow i det daglige arbejde i institutionen. Forslaget tages derfor til efterretning.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Specialgruppen Trækronernes forældrebestyrelse mener ikke, at en besparelse på de børnerelaterede udgifter til specialbørnehavegruppen er rimelig, da udgifterne til specialpædagogisk materiale ofte er store. • Kommunale ejendomme, reducere vedligeholdelsesniveauet Forældrebestyrelsen i Trækronerne er bekymret over den besparelse der er lagt op til på vedligeholdelsesniveauet for kommunale ejendomme. Eftersom manglende vedligehold ofte bliver dyrere på lang sigt, mener vi ikke, at det er en holdbar løsning, især ikke når man tager i betragtning, at besparelserne i kommunen ventes at stige i overslagsårene.
<p>Dansk som andetsprogsnetværket i Ishøj Kommune</p>	<p>Vi i vores Dansk som andetsprogsnetværk skolerne imellem, har i dag erfaret, at der i de økonomiske besparelser, som skal til endelig behandling d. 4.oktober, stilles forslag om at nedlægge Tosprogs-konsulentstillingen i kommunen. Vi er for det første selvfølgelig rigtig kede af, hvilke konsekvenser dette vil medføre for os vejledere, som fremover jo så ikke umiddelbart kan sparre og dele informationer, samt dele og modtage ny viden med hinanden omkring flersprogedes sproglige og faglige udvikling, - hvilket vi jo gør på de netværksmøder, som vi har i løbet af året med tosprogskonsulenten. Det er også hende, der formidler og arrangerer kontakt mellem sprogkorpset, børnehaverne og skolerne - og dermed også os vejledere. Hun får samarbejdet i gang og informerer omkring sprogligt arbejde rundt omkring i institutionerne. Hun er sparringspartner for os tosprogsvejledere ude på skolerne - og sørger i det hele taget for, at der er en rød tråd igennem det sproglige arbejde mellem børnehaverne, SFO'erne og skolerne i kommunen.</p> <p>Et andet punkt der undrer os er, at man i en kommune med så høj en flersprogsprocent af borgere, vælger at lade besparelserne ramme netop tosprogskonsulentstillingen. Sproget er med til at sørge for en god integration af borgerne. Styrke elevernes – ja borgernes mulighed for faglig indsigt og uddannelse – at de har en jobmulighed fremover.</p> <p>Vi har i dag hørt, at grunden til at nedlægge tosprogskonsulentstillingen bl.a. er, at den enkelte lærer nu skal arbejde med dansk som andetsprog, som en dimension i undervisningen. Så meget desto mere har vi brug for en tosprogskonsulent, da ikke alle lærere har haft dansk som andetsprog under uddannelsen. Vi – andetsprogsvejledere, har brug for sparring med en konsulent, der ved, hvad det sidste nye er... Vi har også brug for at vide - hvad man gør i andre lande? Hvordan vi bedst kan undervise - ikke bare elever, men også lærerne, på en måde, som er "up to date" inden for tosprogsområdet.</p> <p>Vi håber, at dette forslag vil blive skrinlagt, så vi fortsat kan mødes med tosprogskonsulenten på Netværksmøder og føle os "klædt på" til at være super dygtige til at gøre vores arbejde så godt som muligt og tilfredsstillende for alle parter.</p>